

Til: Barne- og familiedepartementet
v/Egil Rokhaug

Kopi: Finans Norge
Finanstilsynet

Deres ref.: 22/2425-1

Oslo, 13.10.2022

Høring av gjeldsinformasjonsforskriften – innspill til endringer

Vi viser til Barne- og familiedepartementets brev av 14. juli 2022 og har følgende innspill til departementet vedrørende forskriftsendringen:

Kreditter sikret med pant

Kreditter som er sikret med pant i fast eiendom eller salgspant bør omfattes av forskriften for å sikre en enda bedre kvalitet på kredittbehandlingen til finansforetakene. Følgende informasjon bør inkluderes i utleveringen fra finansforetakene:

1. Opprinnelig lånebeløp/innvilget ramme
2. Saldo/utestående
3. Nedbetalingstid (gjenstående måneder)
4. Nominell rente
5. Navn på kredittyter
6. Medlåntaker (ja/nei)
7. Faste kostnader
8. Kategorisering
 - Sikret gjeld kan i likhet med usikret gjeld benytte kategoriene «Nedbetalingslån» og «Rammekreditter».
9. Pant/sikkerhet
 - Vi foreslår at det benyttes en enkel kategorisering av sikkerhet/pant, som f.eks.:
 - Bolig
 - Motorvogn/salgspant
 - Tredjepartspant
 - Løsøre
 - Diverse
10. Konto-/KID-nummer
 - Konto-/KID-nummer vil forenkle/effektivisere nedbetaling eller innfrielse av lån ved f.eks. refinansiering. Dette er også etterlyst av forbrukere som ønsker å nedbetale på kreditter, og vil erstatte behovet for AccountID som benyttes i dag. Sistnevnte har kun et teknisk formål og kan betraktes som en pseudonymisering av konto-/KID-nummer.

Punktene 1-8 benyttes allerede i dag i forbindelse med rapporteringen av usikret gjeld. Vi mener at de personvernmessige konsekvensene ved å benytte informasjonselementene ovenfor er relativt små. Boliglån og lån sikret med salgspant er svært utbredt og betraktes ikke som sensitive personopplysninger. Dette kan betraktes som naturlige tilleggsopplysninger som vil være fordelaktige for både finansforetakene og forbrukere. Førstnevnte kan yte bedre kredittbehandling og rådgivning, og sistnevnte kan lettere vurdere/planlegge egen økonomi.

Tredjepartspant

Dagens lovgivning innebærer at lån som er sikret med pant hos tredjepart (hvor lånetaker ikke eier panteobjektet), rapporteres som usikret gjeld. Ved en utvidelse av forskriften vil sannsynligvis flere lån bli rapportert som usikret gjeld, siden foreldre/pårørende ofte vil være medlåntakere sammen med sine barn (uten at de eier boligen som stilles som tilleggsikkerhet) dvs. tilsvarende tredjepartspant. Boliglån med tredjepartspant som i dag rapporteres som usikret gjeld, bør ved en utvidelse rapporteres som sikret (i sin helhet) med tilhørende pantekategori. Dette vil bidra til en mer korrekt kredittbehandling og mer riktig bilde av gjeldssituasjonen generelt.

Kategorisering av pant

Finansforetakene benytter forskjellige betegnelser for ulike typer sikkerhet, og det foreslås derfor en forenklet kategorisering for å unngå en omfattende liste og kompliserte tekniske integrasjoner. Videre anbefales det at kategoribetegnelsen benyttes framfor unike id-er som f.eks. matrikkel- eller registreringsnummer. Vi anbefaler derfor at hva som er pantsatt bør forstås som hvilken type sikkerhet som er stilt for lånet.

For billån kan det være aktuelt å benytte både «salgspant» og «utløpt salgspant». Når salgspantet utløper etter maksimalt fem år, vil det være mulig å se at dette opprinnelig var et pantesikret lån og ikke et vanlig forbrukslån. Dette vil kunne ha betydning i kredittbehandlingen.

Pantebeløp

Det anbefales ikke at det skal rapporteres pantebeløp, siden det vil være svært krevende. Dette kommer blant annet av at et pant kan være knyttet til flere lån, og et lån kan ha flere pant. Selve lånene og sikkerhetene knyttet til dem er ofte registrert i ulike systemer, og korrekt rapportering vil kreve mye arbeid av både forretningssiden og IT-miljøene hos finansforetakene. Å rapportere pantobligasjonens pålydende vil derfor lett bli misvisende.

Enkeltmannsforetak

Finansforetakene rapporterer usikret gjeld som er registrert på enkeltmannsforetak, og vi anbefaler at dette utvides til å omfatte også sikret gjeld. Dette vil bidra til en mer komplett rapportering av gjeldssituasjonen og dermed en bedre kredittvurdering.

Effektiv rente

Effektiv rente benyttes kun i tilbud som finansforetakene gir til forbrukere, og beregnes ikke fortløpende på kreditter. Å innføre beregning av effektiv rente på løpende kreditter vil medføre en vesentlig endring og kostnader for finansforetakene. Vi anbefaler derfor at departementet opprettholder dagens praksis som beskrevet i veiledningen med at det skal oppgis nominell rente og faste kostnader.

3 måneders begrensning på bruk av gjeldsinformasjon til kredittscoremodeller

I forbindelse med en forskriftsendring vil vi anbefale at departementet fjerner følgende tekst i § 10 i forskriften; eller utvider begrensningen slik at gode kredittscoremodeller kan utarbeides:

«Gjeldsopplysninger som er mottatt i medhold av § 5, skal slettes så snart kredittscoremodellen er ferdigstilt eller oppdatert og nødvendig validering er gjennomført. Gjeldsopplysningene skal slettes senest tre måneder etter at de ble mottatt. Fristen gjelder likevel ikke for gjeldsopplysninger som må oppbevares lenger for tilsynsformål.»

Finansforetak benytter ulike kredittscoringmodeller når de behandler kredittsøknader fra forbrukere for å sikre en god og effektiv kredittbehandling. En forutsetning for slike modeller er muligheten for å lagre gjeldsinformasjonsdata over tid, slik at datagrunnlaget for statistikken som benyttes blir best mulig. Dette vil også imøtekomme Finanstilsynet sitt krav til datakvalitet i slike modeller. Ved å endre § 10 i forskriften og oppheve begrensningen på 3 måneder vil mange finansforetak ønske å benytte seg av denne muligheten til å styrke kvaliteten på kredittscoringmodellene sine. Dette vil ha en positiv effekt på kvaliteten på kredittbehandlingen, som igjen vil kunne forebygge uønsket gjeldsbelastning hos forbrukere.

Teknologi

Å gjennomføre de aktuelle endringene ovenfor vil kreve en del arbeid av både forretningssiden og IT hos finansforetakene. Vi anbefaler derfor at finansforetakene får 6-9 måneder på å gjennomføre de nødvendige endringene når ny forskrift er vedtatt og når nødvendige avklaringer foreligger (ref. teknisk standard).

Innspillene ovenfor vil bidra til å styrke finansforetakenes mulighet til å gjennomføre enda bedre kredittvurderinger og en mer helhetlig rådgivning i kredittbehandlingen. Det vil også bidra til dataminimering ved at finansforetakene kan hente oppdaterte gjelds-/kredittopplysninger fra en kilde i stedet fra en rekke ulike kilder. Vi håper derfor at departementet vil imøtekomme innspillene våre, og vi stiller gjerne i et møte for å gi ytterligere informasjon.

Vennlig hilsen

Svein Ove Karstensen

Daglig leder

Mobil: 971 72 257